

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Newsletter Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

Nr 9/2014

Rzecznik Praw Obywatelskich wykonuje zadania niezależnego organu do spraw popierania, ochrony i monitorowania wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

Ważne

Monitorowanie realizacji Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych [art. 33 – Wdrażanie i monitorowanie na szczeblu krajowym, art. 35 – Sprawozdania przedkładane przez Państwa Strony]*

W ramach zadań Rzecznika Praw Obywatelskich w zakresie monitorowania wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych do wszystkich gmin i powiatów w Polsce została rozesłana ankieta, której celem jest uzyskanie informacji, w jaki sposób i w jakim zakresie jednostki samorządu terytorialnego realizują założenia Konwencji.

Badanie gmin i powiatów obejmuje cztery obszary:

1. **Ogólny** - odnoszący się przede wszystkim do lokalnych programów/strategii na rzecz osób z niepełnosprawnością, a także dostępności informacji i usług świadczonych przez gminę/powiat dla tej grupy.
2. **Edukacji** - w szczególności dotyczący realizacji włączającego systemu kształcenia, a więc powszechnego dostępu dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami do nauki w ogólnodostępnych przedszkolach oraz szkołach.
3. **Rynku pracy** – przede wszystkim w zakresie zatrudniania osób z niepełnosprawnościami w sektorze publicznym, a także dostosowania usług świadczonych przez powiatowe urzędy pracy do potrzeb takich osób.
4. **Dostępności** – rozumianej jako dostępność przestrzeni publicznej, usług i informacji dla osób z niepełnosprawnościami w wybranych jednostkach zarządzanych przez gminę/powiat.

Zbierane są dane za rok 2013 z wyjątkiem obszaru edukacji, w którym ze względu na jego specyfikę dane zbierane są za szkolny 2013/2014.

Ankiety należy wypełnić najpóźniej do końca września br.

Wyniki badania będą uwzględnione w raporcie z wykonywania przez Rzeczpospolitą Polską postanowień Konwencji, który Rzecznik zobowiązała się przygotować po dwóch latach od ratyfikacji. Raport zostanie przesłany odpowiedniemu Komitetowi Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz przedstawiony polskiej opinii publicznej.

Kwestionariusz zamieszczony jest pod adresem: <http://ankieta.pelnoprawni.gov.pl>

Wszelkie wątpliwości związane z wypełnieniem ankiety można zgłaszać na adres: ankieta_brpo@idn.org.pl.

Wybory samorządowe - indeks problemów wg RPO [art. 29 – Udział w życiu politycznym i publicznym]*

W perspektywie zbliżających się wyborów samorządowych Rzecznik Praw Obywatelskich podjęła próbę zestawienia najważniejszych spraw i sporządziła ich pierwszy indeks - z nadzieją, że będzie on być może pomocny zarówno wyborcom podczas spotkań z kandydatami do władz samorządowych, jak i dziennikarzom rozmawiającym w mediach na tematy wyborów z politykami.

Wybory samorządowe mają ogromny wpływ na jakość życia lokalnych społeczności. Jest to zatem wyjątkowa okazja, aby porozmawiać o problemach istotnych dla ludzi i często na co dzień najbardziej dotkliwych. Piszą o nich obywatele w listach i skargach napływających do Biura RPO. Chodzi o to, żeby podczas kampanii wyborczej, rządzącej się własną dynamiką i często tzw. tematami zastępczymi, nie umknęły nam sprawy istotne, ważne dla obywateli w gminach, powiatach i województwach – m.in. problemy osób z niepełnosprawnością.

[\[Dobry Samorząd wg RPO\]](#)

Sprawy u Rzecznika Praw Obywatelskich

Kod CAPTCHA barierą w dostępie do Internetu [art. 9 – Dostępność, art. 21 – Wolność wypowiedzenia się i wyrażania opinii oraz dostęp do informacji]*

Rzecznik Praw Obywatelskich skierowała pismo do Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej w sprawie korzystania z bezpłatnego Internetu przez osoby starsze i z dysfunkcją narządu wzroku.

Prof. Irena Lipowicz z zadowoleniem przyjęła wprowadzenie usługi bezpłatnego dostępu do Internetu, której celem jest przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu. Do Rzecznik zwróciło się jednak wielu użytkowników tej usługi, zaniepokojonych wprowadzeniem przez operatora świadczącego usługę BDI zabezpieczeń w postaci konieczności wpisywania co godzinę tzw. kodu CAPTCHA dla odnowienia sesji dostępu do Internetu. Rzecznik podziela stanowisko Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, że samo wprowadzenie zabezpieczeń nie stanowi zagrożenia dla usługi BDI, ale pozwoli korzystać z niej większej niż dotychczas liczbie osób. Obawy budzi jednak sytuacja osób z dysfunkcją narządu wzroku, którym wprowadzenie kodu CAPTCHA, składającego się często z „wykrzywionych” liter i cyfr sprawia trudności. Operator wprowadził wprawdzie możliwość usunięcia zabezpieczeń dla osób legitymujących się znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z powodu stanu narządu wzroku, orzecznym przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności. Zdaniem Rzecznik skonstruowanie procedury usunięcia

zabezpieczeń jest dalece niedoskonałe, bowiem nie uwzględnia w szczególności sytuacji osób starszych i może powodować nieuzasadnione utrudnienia w dostępie do BDI. Rzecznik Praw Obywatelskich prosi o zajęcie stanowiska w sprawie.

[\[Pismo do Prezes UKE\]](#)

Raport z wizytacji lokali wyborczych u najważniejszych organów w Państwie [art. 9 – Dostępność]*

Rzecznik Praw Obywatelskich przekazała m.in. do Marszałka Sejmu, Senatu, Prezesa Rady Ministrów, Przewodniczącego PKW – organów, które są właściwe do ochrony realizacji praw wyborczych – raport dotyczący dostosowania lokali wyborczych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Temat był sygnalizowany w [\[Newsletterze nr 8/2014\]](#) – wraz linkiem do Raportu (str. 5).

Prawa osób ubezwłasnowolnionych wciąż nie zmienione [art. 5 – Równość i niedyskryminacja, art. 12 – Równość wobec prawa, art. 13 – Dostęp do wymiaru sprawiedliwości, art. 19 – Prowadzenie życia samodzielnie i przy włączeniu w społeczeństwo]*

Już w 2012 r. Rzecznik Praw Obywatelskich występowała do Ministra Sprawiedliwości w sprawie praw osób ubezwłasnowolnionych. Obecnie Rzecznik zwróciła się ponownie do Ministra Sprawiedliwości o poinformowanie o aktualnym stanie procedury legislacyjnej w sprawie skonsolidowanego projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustaw: Kodeksu cywilnego, Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, Kodeksu postępowania cywilnego, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw w zakresie dotyczącym osób ubezwłasnowolnionych.

Rzecznik była zainteresowana zwłaszcza praktycznym i systemowym problemem ze znalezieniem kandydatów na opiekunów i kuratorów oraz pracami legislacyjnymi nad nowym Kodeksem cywilnym w części dotyczącej zdolności do czynności prawnych. Z otrzymanej w lutym br. korespondencji wynika, że projekt był uzgodniony wewnątrzresortowo i oczekiwał na akceptację Ministra Sprawiedliwości przed skierowaniem do konsultacji publicznych, opiniowania i uzgodnień międzyresortowych. Problem ten został pominięty w rządowym sprawozdaniu z realizacji postanowień Konwencji. Polska zgłosiła przy ratyfikacji Konwencji ONZ i prawach osób niepełnosprawnych oświadczenie interpretacyjne w kwestii ubezwłasnowolnienia oraz zastrzeżenie w przedmiocie małżeństw osób z niepełnosprawnością.

[\[Pismo do Ministra Sprawiedliwości\]](#)

Przemoc w rodzinie - o rozszerzenie definicji [art. 6 – Niepełnosprawne kobiety, art. 16 – Wolność od wykorzystywania, przemocy i nadużyć, art. 14 – Wolność i bezpieczeństwo osobiste, art. 22 – Poszanowanie prywatności, art. 23 – Poszanowanie domu i rodziny]*

W Polsce trwają prace nad ratyfikacją Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej. W kwietniu br. prof. Irena Lipowicz, Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpiła do Ministra Pracy i Polityki Społecznej z propozycją uwzględnienia i specjalnego wzmocnienia w Konwencji systemu pomocy kobietom starszym i z niepełnosprawnościami, szczególnie narażonym na przemoc [\[Newsletter Nr 4/2014\]](#) (str. 4). Zdaniem Rzecznik istniejące programy i plany nowelizacji ustaw nie przewidują ponadto

prawnych środków ochrony przed przemocą w sytuacjach zawodowych czy publicznych, także w domach pomocy społecznej i innych instytucjach opiekuńczo-rehabilitacyjno-leczniczych.

Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej została otwarta do podpisu 11 maja 2011 r. w Stambule i stanie się wkrótce aktem wiążącym i jednym z podstawowych źródeł prawa w tym zakresie. Jej ratyfikacja zobowiązuje do przyjęcia i wdrożenia krajowej polityki mającej na celu zapobieganie i zwalczanie wszelkich form przemocy ze względu na płeć. Według prof. Lipowicz obecne zapisy i projekty zmian nie mogą spełniać roli „krajowej polityki”. Zdaniem Rzecznik dalsze działania programowe w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy nie powinny ograniczać się tylko do sfery zawodowej, publicznej i Internetu. Nowelizacja Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie powinna zostać poszerzona i obejmować zagadnienia przemocy ekonomicznej oraz relacje osób, które już nie pozostają w stałym związku lub małżeństwie i nie mieszkają razem, a mimo to nadal ulegają przemocy. Niezbędne jest również uwzględnienie przypadków stosowania przemocy w sytuacjach pozazawodowych, w których dochodzi do mobbingu czy molestowania, m. in. na uczelniach, w szkołach, w działalności sportowej, a także w domach pomocy społecznej i innych instytucjach opiekuńczo-rehabilitacyjno-leczniczych. Rzecznik domaga się również wzmocnienia efektywności stosowania środków umożliwiających izolację sprawcy od ofiary, w szczególności w postaci nakazu opuszczenia mieszkania. Tego rodzaju środek, wprowadzony w 2010 r., nie jest właściwie i w pełni wykorzystywany. Zbyt często to ofiara, często osoba starsza i niepełnosprawna, zmuszona jest opuścić dotychczasowe miejsce zamieszkania, trafiając np. do schroniska dla bezdomnych.

[\[Pismo do MPiPS\]](#)

Niepełnosprawny Julek chciał pójść do przedszkola... [art. 7 – Niepełnosprawne dzieci, art. 24 – Edukacja]*

Rzecznik Praw Obywatelskich podjęła z urzędu sprawę 3-letniego niepełnosprawnego chłopca, któremu odmówiono miejsca w publicznym przedszkolu, tłumacząc to niepełną dokumentacją i brakiem oddziałów integracyjnych.

Na 20 miejsc w przedszkolu było ponad pięć razy więcej chętnych. Według przepisów niepełnosprawne dziecko powinno być przyjęte do publicznej placówki w pierwszej kolejności. Prawnicy Fundacji Instytut Rozwoju Regionalnego, która pomaga osobom niepełnosprawnym uważają, że przedszkole nie przestrzega postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Spór między rodzicami chłopca a przedszkolem ma rozstrzygnąć sąd administracyjny. Rzecznik wystosowała pismo do wójta gminy z prośbą o udzielenie wyjaśnień.

Na basen z psem asystującym? [art. 19 – Prowadzenie życia samodzielnie i przy włączeniu w społeczeństwo, art. 30 – Udział w życiu kulturalnym, rekreacji, wypoczynku i sporcie]*

Rzecznik Praw Obywatelskich prowadzi postępowanie wyjaśniające w sprawie niewpuszczenia na jeden z warszawskich basenów osoby niewidomej z psem przewodnikiem. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych daje osobom niepełnosprawnym prawo wstępu z psem asystującym do obiektów użyteczności publicznej, w tym sportowych. Uzyskane od Dyrektora Ośrodka Sportu i Rekreacji wyjaśnienia są niezadowolające. Sprawa w toku.

Prokurator Generalny wyjaśnia umieszczanie w jednostkach penitencjarnych osób niepełnosprawnych intelektualnie [art. 15 – Wolność od tortur lub okrutnego, niehumanitarnego albo poniżającego traktowania lub karania]*

Do Rzecznik Praw Obywatelskich wpłynęła odpowiedź Prokuratora Generalnego w sprawie podjęcia działań w przedmiocie umieszczania w jednostkach penitencjarnych osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Prokurator Generalny poinformował, że zwrócił się do Prokuratorów Apelacyjnych o spowodowanie zbadania spraw wymienionych w wykazie Dyrektora Generalnego Służby Więziennej w odniesieniu do osób, które pomimo choroby psychicznej lub niepełnosprawności intelektualnej odbywają kary pozbawienia wolności - pod kątem możliwości skierowania przez Prokuratora Generalnego wniosków o kasację wyroku (art. 521 § 1 k.p.k.) oraz ustalenia, czy nie zachodzą podstawy do wszczęcia postępowania ulaskawieniowego z urzędu. Stosowne informacje wraz z aktami będą sukcesywnie przesyłane do Departamentu Postępowania Sądowego do końca stycznia 2015 r. Po zakończeniu czynności wyjaśniających RPO zostanie poinformowana o wynikach poczynionych ustaleń. Sprawa była poruszona w [\[Newsletterze Nr 4\]](#) str. 4.

Ochrona przed nadużyciami praw osób z niepełnosprawnością intelektualną w sektorze bankowym [art. 16 – Wolność od wykorzystywania, przemocy i nadużyć]*

Rzecznik Praw Obywatelskich skierowała pismo do Związku Banków Polskich, w którym wskazała, że w praktyce niejednokrotnie dochodzi do sytuacji, gdy obywatele z niepełnosprawnością intelektualną są wykorzystywani do zaciągania zobowiązań kredytowych.

Rzecznik podkreśliła, że nie należy tworzyć barier w dostępie do usług bankowych dla osób z niepełnosprawnościami, ale jednocześnie widzi konieczność zapewnienia należytej ochrony przed nadużyciami w stosunku do tych osób. RPO zwróciła się z prośbą o poinformowanie, czy istnieją dobre praktyki wypracowane przez środowiska bankowe w sferze ochrony przed nadużyciami osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Wrocławskie komisariaty niedostępne dla osób z niepełnosprawnościami [art. 9 – Dostępność]*

Pracownicy Biura Pełnomocnika Terenowego Rzecznika Praw Obywatelskich we Wrocławiu skontrolowali warunki wykonywania czynności służbowych przez funkcjonariuszy Policji oraz dostosowanie tych obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (podjazdy, windy, drzwi, toalety).

W porównaniu do poprzedniej kontroli (w 2012 r.) stwierdzono poprawę w zakresie dostosowania remontowanych obiektów do przyjmowania niepełnosprawnych interesantów, jednak w większości przypadków remonty nie uwzględniały zasad projektowania uniwersalnego. Zdecydowana większość komisariatów mieści się w starych budynkach (np. kamienicach), w których nie jest możliwe zainstalowanie wind czy podnośników schodowych. Bywają też sytuacje, że podnośnik jest chowany, aby nie został zniszczony przez osoby przychodzące na komisariat.

Konferencje, debaty, badania

„Rząd nie traktuje poważnie osób niepełnosprawnych” ? [art. 35 – Sprawozdania przedkładane przez Państwa Strony]*

W poprzednim numerze Newslettera [8/2014] została zamieszczona informacja dotycząca prezentacji w Sejmie rządowego projektu sprawozdania z wdrażania postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Poniżej przedstawiamy opinie ekspertów.

„Projekt sprawozdania z wdrażania postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych pokazuje, że Rząd pozoruje swoje działania. Nie wskazuje, na ile cytowane przepisy wpływają na ich życie codzienne, choć tego wymaga ONZ. A także wprowadza w błąd” – zauważają Katarzyna Roszewska i Paweł Kubicki. „Zarówno sam projekt sprawozdania, jak i burzliwa debata świadczą o niezrozumieniu przez Rząd istoty Konwencji. Wytyczne Komitetu ONZ wskazują, że sprawozdanie powinno zawierać szczegółową analizę wpływu norm prawnych na rzeczywistą sytuację osób niepełnosprawnych oraz wdrażania i skuteczności środków prawnych, dotyczących naruszenia postanowień Konwencji. Tymczasem polski projekt sprawozdania to jedynie wyciąg z aktów prawnych i programów rządowych. Brakuje w nim wskazania, jak cytowane przepisy wpływają na życie codzienne osób z niepełnosprawnościami. O tym, że taka refleksja jest możliwa, świadczy opublikowane na stronach Komitetu sprawozdanie Nowej Zelandii. Zawiera ono zarówno opis kluczowych wyzwań, jak i planów na przyszłość. Wielokrotnie odwołuje się również do realnej sytuacji osób niepełnosprawnych. Tymczasem w przedstawionym przez Rząd projekcie sprawozdania nadal tkwią błędy wskazywane przez organizacje społeczne. Ich rażącym przykładem jest omówienie artykułu 5 Konwencji. Mówi on o zapobieganiu dyskryminacji. W opracowaniu rządowym znalazło się odwołanie do przepisów Ustawy z 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania. Pominięto jednak informację, że Ustawa ta nie wprowadza zakazu nierównego traktowania ze względu na niepełnosprawność w dostępie m.in. do zabezpieczenia społecznego, opieki zdrowotnej, oświaty i szkolnictwa wyższego. A są to sfery, w których osoby z niepełnosprawnością narażone są na wykluczenie i dyskryminację.

Dowodem na to, iż Rząd w dużej mierze pozoruje wdrażanie postanowień Konwencji jest proces powoływania mechanizmu koordynującego. Jego wyznaczenie przez Rząd jest bezwzględnym wymogiem wynikającym wprost z ratyfikacji Konwencji. Po roku bierności w tej kwestii na skutek interwencji Rzecznika Praw Obywatelskich Minister Pracy zdecydował się powołać Zespół do spraw Wykonywania Konwencji. Od strony prawnej jest on jednak zaledwie ciałem pomocniczym Ministra, niczego nie koordynuje, bo nie ma żadnego formalnego wpływu na inne resorty, nie wspominając o instytucjach samorządowych. Reprezentującym osoby niepełnosprawne organizacjom, które na posiedzeniu Komisji Sejmowej podnosiły słabą jakość sprawozdania, jego błędy formalne i merytoryczne, Jarosław Duda, Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, odpowiedział zniecierpliwiony: „Ja chcę powiedzieć bardzo twardo: my za to odpowiadamy i my za to ponosimy konsekwencje”. I żeby nie było żadnych wątpliwości dodał: „Państwo nie będzie abdykować na rzecz organizacji pozarządowych!”. Następnie odesłał osoby niepełnosprawne, które chcą mieć wpływ na treść sprawozdania, do Rzecznika Praw Obywatelskich, do którego należy monitorowanie realizacji Konwencji. Zapomniał, że nakaz włączenia osób niepełnosprawnych w ten proces w żadnym razie nie zwalnia Rządu z obowiązku ścisłego

konsultowania z nimi również ustawodawstwa, polityki i decyzji ich dotyczących. Być może dobre samopoczucie strony rządowej podyktowane jest tym, że ocena sprawozdania przez Komisję – zgodnie z wypowiedziami strony rządowej – nastąpi dopiero za trzy–cztery lata. Polski Rząd nie podpisał też dotąd protokołu fakultatywnego do Konwencji, który umożliwiłby zawiadomianie przez obywateli polskich lub ich organizacje Komitetu ds. Praw Osób Niepełnosprawnych o jej naruszaniu. Jak zatem widać projekt rządowego sprawozdania z działań podjętych w celu wprowadzenia w życie postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych nie spełnia formalnych wytycznych Komitetu Praw Osób Niepełnosprawnych ONZ. Co więcej, wprowadza w błąd co do zakresu obowiązywania niektórych regulacji prawnych. Nie wiadomo również, kto i na jakiej podstawie koordynuje politykę polskiego Rządu w zakresie wdrażania Konwencji. W efekcie niepełnosprawni mogą czuć, że są traktowani niepoważnie. A jedyną skuteczną formą dialogu z Rządem jest strajk.”

(„Rzeczpospolita” 6 VIII 2014)

„Afirmacja godności człowieka niepełnosprawnego” [art. 17 – Ochrona integralności osobistej art. 25 – Zdrowie]*

W dniu 12 września 2014 r. w Siedlcach odbyła się konferencja pt. „Afirmacja godności człowieka niepełnosprawnego”, zorganizowana przez Siedleckie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera, w której udział wzięła Dorota Siwiec z Zespołu Prawa Pracy i Zabezpieczenia Społecznego w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich. Okazją do zorganizowania konferencji było XX-lecie działalności Stowarzyszenia, XV-lecie istnienia Domu Pomocy Społecznej dla Osób z chorobą Alzheimera w Ptaszkach oraz Światowy Dzień Choroby Alzheimera.

[\[Notatka z Konferencji\]](#)

<http://www.alzheimer.org.pl/800/>

NIK zbada dostępność języka migowego [art. 9 – Dostępność]*

Najwyższa Izba Kontroli postanowiła sprawdzić dostępność języka migowego w urzędach. Z dyskusji, w której wzięli udział przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich, Polskiej Rady Języka Migowego, Polskiego Związku Głuchych i innych pozarządowych organizacji, a także samorządów lokalnych wynika, że większość organów administracji publicznej nie zapewnia osobom z niepełnosprawnością słuchu dostępu do tłumacza języka migowego.

[\[Notatka NIK\]](#)

Dobre praktyki

Mieszkania aktywizujące dla osób starszych i z niepełnosprawnościami w Kielcach [art. 19 – Prowadzenie życia samodzielnie i przy włączeniu w społeczność]*

Władze Kielc wykazują się troską o osoby starsze i z niepełnosprawnościami. Na początku września oddano mieszkania aktywizujące dla ok. 30 osób, w których zamieszkają osoby starsze i z niepełnosprawnościami. W połowie września oddano 5 mieszkań aktywizujących dla młodych osób, które osiągając pełnoletność opuszczają placówki opiekuńczo - wychowawcze. Mieszkania aktywizujące w dużej części były sfinansowane z funduszy szwajcarskich. Miasto planuje budowę

kolejnych mieszkań pozwalających na samodzielne funkcjonowanie osób starszych i z niepełnosprawnościami.

[\[Mieszkania aktywizujące na youtube.com\]](#), [\[Radio Kielce o mieszkaniach aktywizujących\]](#),
[\[Mieszkania aktywizujące dla młodych na youtube.com\]](#)

Fundacja „Mimo Wszystko” po raz trzeci ogłosiła konkurs o „Indeks Marzeń” [art. 24 – Edukacja]*

Szansą na podjęcie studiów przez maturzystów z niepełnosprawnościami, którzy są w trudnej sytuacji materialnej, może być o stypendium Fundacji „Mimo Wszystko”. Aby zakwalifikować się do konkursu maturzyści muszą do końca września przesłać aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, zaświadczenie o dochodach rodziców lub prawnych opiekunów, wynik egzaminu maturalnego, zaświadczenie o przyjęciu na studia oraz list motywacyjny. Fundacja co roku wydaje 9 „Indeksów Marzeń” o wartości 9 tys. zł brutto każdy. Najlepsi stypendyści mogą ubiegać się o przedłużenie stypendium o kolejny rok. Wszyscy zainteresowani powinni przysłać zgłoszenia na adres Fundacji „Mimo Wszystko” z dopiskiem „Konkurs Akademii Odnalezionych Nadziei” lub na adres e-mail: marcinpalys@mimowszystko.org, wpisując w tytule „Konkurs Akademii Odnalezionych Nadziei”.

Małopolskie zabytki okiem artystów z niepełnosprawnościami [art. 30 – Udział w życiu kulturalnym, rekreacji, wypoczynku i sporcie]*

Wpisane w ubiegłym roku na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO małopolskie zabytki: Zamek Żupny, podziemna ekspozycja w Wieliczce oraz cerkwie w Powroźniku, Brunarach Wyżnych i Kwiatoniu są tematem tegorocznego 16. Ogólnopolskiego Pleneru Malarskiego Artystów Niepełnosprawnych. Zdaniem organizatorów prace artystów z niepełnosprawnościami inspirują do nowego spojrzenia na znane miejsca. Dla samych artystów plenery są niekwestionowaną formą terapii.

Małopolskie plenery cieszą się dużym zainteresowaniem artystów z niepełnosprawnościami z całego kraju. W niektórych edycjach brało udział nawet 120 osób. Obecnie liczba uczestników zależy od sponsorów i uzyskanych od nich pieniędzy, których w tym roku wystarczyło dla czterdziestu osób. „Pierwszy plener odbył się w roku 1999, kiedy zaprosiliśmy niepełnosprawnych artystów do naszej podziemnej ekspozycji w kopalni soli. Obawialiśmy się, czy to miejsce, z natury ciemne, będzie dla nich inspiracją, ale okazało się, że był to strzał w dziesiątkę. Oni zobaczyli tę kopalnię zupełnie inaczej i - co ciekawe - tak bardzo kolorowo i radośnie. To zainspirowało nas do tego, by organizować kolejne plenery” - mówi Małgorzata Bogucka z Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce, które jest współorganizatorem konkursu. Drugim współorganizatorem jest Fundacja Sztuki Osób Niepełnosprawnych w Krakowie. Zapraszamy na wystawę poplenerową!

[\[O plenerze w Gazecie Wyborczej\]](#)

Patronaty

Kampania społeczno-edukacyjna pt. „**Otwórz oczy, usłysz nas, naprawdę jesteście!**”, organizowana na terenie województwa mazowieckiego przez Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym w okresie od 28 sierpnia do 20 listopada 2014 r.

Konferencja z okazji XX-lecia działalności Stowarzyszenia, XV-lecia istnienia Domu Pomocy Społecznej dla Osób z Chorobą Alzheimera w Ptaszkach oraz Światowego Dnia Choroby Alzheimera, zorganizowana przez Siedleckie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera w dniu 12 września 2014 r.

XIII Ogólnopolski Miting Pływacki Osób Niepełnosprawnych im. Krzysztofa Brzęczka, zorganizowany przez Zarząd Krajowy Fundacji im. Brata Alberta Warsztat Terapii Zajęciowej w Chrzanowie, który odbędzie się 22 października 2014 r.

Wydarzenia z Polski

Osoby z niepełnosprawnościami z Wałbrzycha walczą o swoje miejsca pracy [art. 27 – Praca i zatrudnienie]*

50 osób z niepełnosprawnościami przyjechało do Wrocławia zaprotestować przed Dolnośląskim Urzędem Marszałkowskim przeciw przedłużającej się procedurze przyznania środków finansowych na uruchomienie Zakładu Aktywności Zawodowej.

Uruchomienie Zakładu Aktywności Zawodowej jest szansą pracy dla osób, które sytuacja materialna często skazuje na marginalizację i wykluczenie społeczne. Fundacja im. De Gaulle'a z Wałbrzycha, która chce otworzyć Zakład Aktywności Zawodowej, starała się już od roku o fundusze PFRON (2 mln. zł) na uruchomienie Zakładu dla 65 osób z niepełnosprawnościami. Pieniądże na utworzenie nowego Zakładu były zarezerwowane w budżecie województwa, ale jak się okazało urzędnicy mieli zastrzeżenia do złożonego wniosku, o czym niestety nie poinformowali zainteresowanych. Protest zakończył się, gdy zarząd podjął uchwałę, by warunkowo przyznać pieniądze.

[\[Protest na stronie prw.pl\]](#)

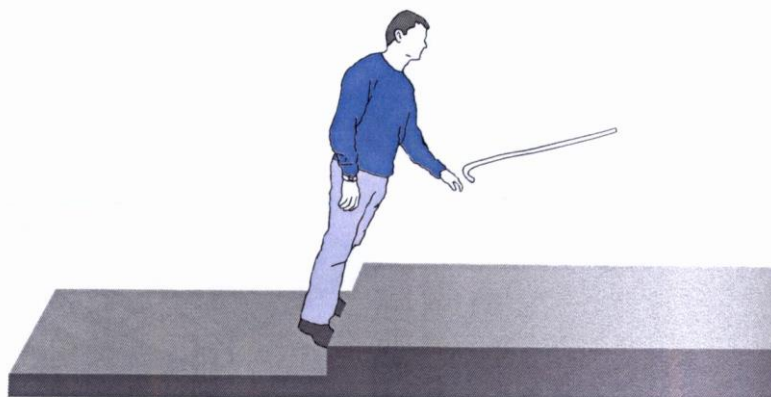
* W nawiasach podano numery artykułów Konwencji, z którymi związana jest informacja.

Ciekawostki

Komunikacja pionowa [art.9 Dostępność]

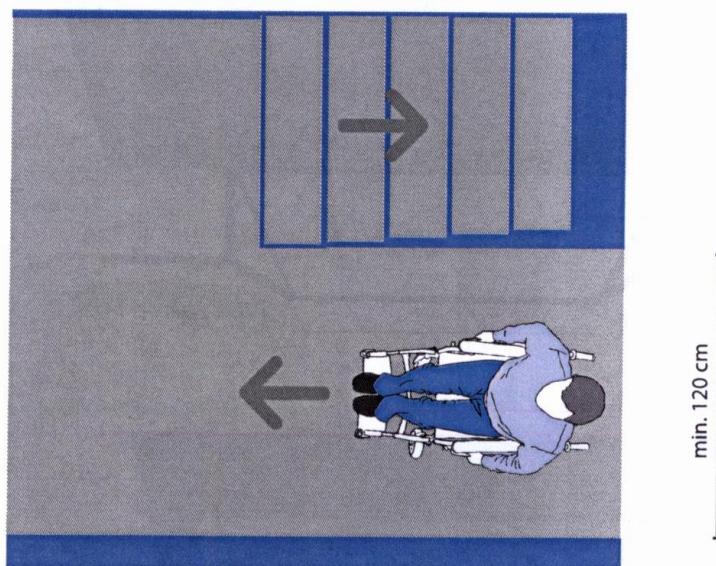
Unikanie zmian poziomów

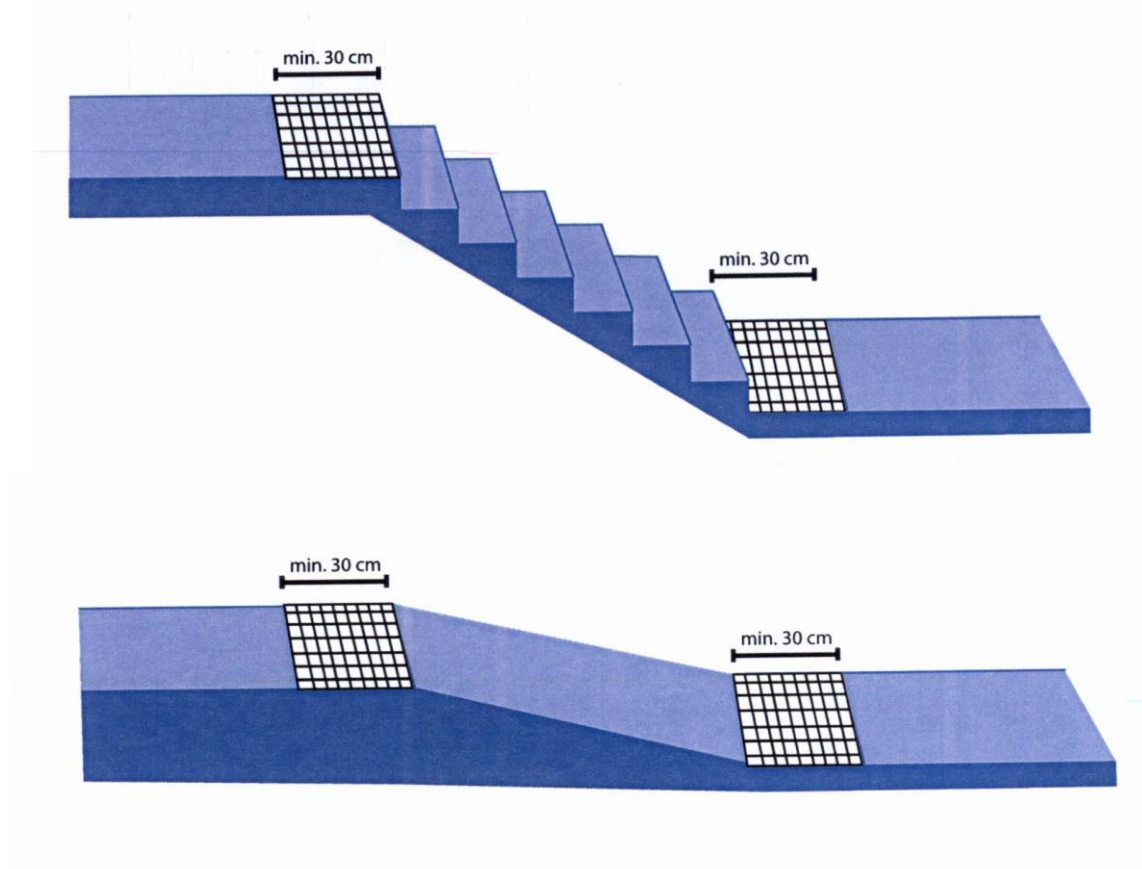
- Wszędzie, gdzie to możliwe (szczególnie w przestrzeni zewnętrznej), powinno się unikać stosowania schodów, pochylni, wind oraz innych urządzeń na rzecz łagodnych spadków (poniżej 5%) na dłuższym odcinku.
- W ramach jednej kondygnacji należy unikać zmian poziomów, szczególnie niebezpieczne jest stosowanie pojedynczego stopnia.

Miejsce umieszczania schodów i pochylni

Schody i pochylnie muszą być umieszczane w taki sposób, żeby nie zawęzić minimalnej wymaganej przestrzeni komunikacyjnej (rmi* § 293 ust. 4 i 5).

Schody i pochylnie stałe i ruchome

Zastosowanie schodów lub pochylni ruchomych nie zwalnia z obowiązku zastosowania schodów lub pochylni stałych (rmi* § 67).

Oznaczenia

Miejsca, w których następuje zmiana poziomu, należy zasygnalizować poprzez zmianę odcienia lub barwy oraz faktury lub sprężystości nawierzchni, co najmniej w pasie 30 cm od krawędzi rozpoczynającej oraz kończącej bieg schodów. Zasada ta dotyczy również spoczników (rmi* § 306).

* Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz. U. z dn. 15 czerwca 2002 r.)

Źródło: Wydawnictwo Stowarzyszenia Przyjaciół Integracji „Projektowanie bez barier – wytyczne”